

Czym jest polska wieś? RAPORT

Jednym z najlepszych źródeł wiedzy na temat dynamicznie zmieniających się polskich obszarów wiejskich, jest „Raport o stanie wsi”, wydawany co dwa lata na zamówienie Fundacji na Rzecz Rozwoju Polskiego Rolnictwa (FDPA) przez Wydawnictwo Naukowe Scholar. Kolejna jego edycja, Polska wieś 2022, została udostępniona szerokiemu gronu odbiorców.

Publikacja dostępna jest tutaj

Na tle innych prac dotyczących naszych wsi, to co w pierwszym momencie obcowania z raportem wyróżnia go na tle pozostałych, to przede wszystkim język w jakim jest napisany — zwięzły, zachęcający, pozwalający trafić do jak najszerszego grona odbiorców. Wynika to nie tylko ze względów czysto estetycznych lub komunikacyjnych, ale też (a nawet - przede wszystkim) z idei przyświecającej autorom, opisanej we wstępie: *Celem fundatora i redaktorów raportu jest przygotowywanie stosunkowo kompleksowej, interdyscyplinarnej publikacji upowszechniającej wiedzę o rozwoju polskiej wsi. (...) Zależy nam na dotarciu z naszym raportem do różnych środowisk: naukowych, politycznych, samorządowych, dziennikarskich i do innych grup zainteresowanych problematyką wiejską i rolniczą. Upowszechnianie wiedzy o tym, co dzieje się na obszarach wiejskich zajmujących ponad 90% terytorium kraju i zamieszkałych przez 40% jego ludności, uważamy za bardzo ważne i potrzebne zarówno ze względów poznawczych, jak i praktycznych.*

Publikacja powinna przekonać każdego, kto ma lub chciałby mieć jakikolwiek wpływ na obraz naszych obszarów wiejskich. Choć tematy takie jak sytuacja w rolnictwie, struktura demograficzna wsi, źródła utrzymania jej mieszkańców, itd. ciągle trafiają na pierwsze strony gazet i portali, to jednak najczęściej skupiają się one na jednostkowych historiach, opartych na osobistej narracji. W takiej sytuacji niezwykle ważne wydaje się posiadanie narzędzia pozwalającego uchwycić kontekst i spojrzeć na dany temat z szerszej perspektywy. Narzędzia, które w przejrzysty sposób przekaże nam niezbędną wiedzę, które zaciekawi i ukaże polską wieś w całym jej bogatym spektrum.

Tym właśnie narzędziem może być raport o stanie polskiej wsi. Jaki jest stosunek rolników do Unii Europejskiej? Komu się lepiej żyje - mieszkańcom wsi, czy miast? Czy wieś się wyludnia? Jak wieś przeżyła pandemię? Czy nasze obszary wiejskie są gotowe na Europejski Zielony Ład? W czym się nie zgadzamy, a co nas łączy? W co wierzymy?

To zaledwie wycinek z ogromu pytań, które wydają się niezwykle istotne dla każdej osoby pragnącej aktywnie działać dla dobra naszych wsi. Osoby kształtujące jej obraz, pracujące na każdym szczeblu zarządzania i/ lub zaangażowania, powinny mieć świadomość rzeczywistości w jakiej działają lub chcą działać — nie tylko na lokalnym gruncie, ale i w odniesieniu do polityk krajowych i unijnych. Niezwykle pomocne w tym procesie poznania, będzie przeczytanie o stanie wsi — wczoraj, dzisiaj, być może jutro.

Wydaje się niemożliwym dzisiaj, z pełnym przekonaniem orzekać, jakie zagadnienie, jaki kryzys, jakie procesy społeczne i jakie wydarzenia, najsilniej ukształtują wieś przyszłości, wieś w której mieszkać będziemy w (na przykład) 2030 roku. Wojna obecna za naszą wschodnią granicą, pandemia COVID i katastrofy wynikające ze zmian klimatu, sprawiły że z większym dystansem podchodzimy dzisiaj do tworzenia wizji wymarzonych wsi przyszłości.

Jednocześnie jednak, dostajemy do rąk coraz więcej narzędzi, strategii politycznych i planów, które kierować nas mają w stronę budowania m.in. silniejszych i odporniejszych obszarów wiejskich. Jednakże, przed zaangażowaniem się w pracę nad nimi, warto spróbować odpowiedzieć sobie na podstawowe pytanie zadane w tytule, mogące być punktem wyjścia do działania:

— **co oznacza i czym jest dzisiaj polska wieś?**

Po odpowiedź zapraszamy do raportu - [otwórz](#)

Autor: Mariusz Rutkowski, CDR O/Warszawa